

Kangasalan kaupunginhallitus

16.1.2023

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta
PL 487
33101 TAMPERE

Lausuntopyyntönnö 14.12.2022

Lausunto Tampereen seudun joukkoliikenteen vaihtoehtoisista vyöhykemalleista

Nykyinen kuuden vyöhykkeen hinnoittelumalli on ollut käytössä kesäkaudesta 2016 alkaen. Keskeisenä tavoitteena oli yhtenäistää joukkoliikenteen hinnoittelu Tampereen kaupunkiseudulla selkeällä ja helppokäyttöisellä lippu- ja tariffijärjestelmällä. Matkan hinnoittelu on perustunut kuntarajan sijaan matkan pituuteen eli siihen, kuinka monella vyöhykkeellä matkalla kuljetaan. Nykyinen kuuteen vyöhykkeeseen perustuva vyöhykejärjestelmä on matkan pituuden suhteen tasapuolinen. Kuitenkin pitkät joukkoliikennematkat ovat varsin kalliita ja samanaikaisesti tarjonta on heikointa, kun matkat suuntautuvat pidemmälle keskustan ulkopuolelle. Kangasalla tämä koskee erityisesti matkoja Ponsasta, Raikusta, Saarikylistä, Sahalahdelta ja Kuhmalahdelta Tampereelle.

Nykyinen malli on osoittautunut vaikeaselkoiseksi ja hankalaksi ymmärtää erityisesti niiden asiakkaiden osalta, jotka käyttävät joukkoliikennettä satunnaisesti. Nykymalli ei ole käytännössä riittävän helppokäyttöinen myöskään erityisryhmien asiakkaille.

Kangasalan kaupunki toteaa, että nykyisin käytössä olevaa kuuden vyöhykkeen (ABCDEF) mallia on tarpeellista kehittää entistä yksinkertaisemmaksi ja helppokäyttöisemmäksi asiakkaille, jotta joukkoliikenteen kulkutapaosuutta voidaan entisestään kasvattaa. On tärkeää kehittää lippu- ja maksujärjestelmää mahdollisimman asiakasystävälliseksi ottaen kuitenkin huomioon myös kuntien taloudelliset reunaehdot.

Valmistelussa joukkoliikenteen vaihtoehtoiset vyöhykemallit on rajattu kahteen vaihtoehtoon. Nykyiselle mallille vaihtoehtoina on kolmen vyöhykkeen malli (ABC) sekä yhden vyöhykkeen malli.

Yhden vyöhykkeen malli lisää Kangasalan kaupungin subventiotarvetta n. 130 000 eur / vuosi. Kangasalan kaupunki toteaa, että kaupungilla ei ole valmiutta korottaa subventio-osuutta esitetyn laskelman mukaisesti.

Kuntien subventiotarvetta vähemmän kasvattava yhden vyöhykkeen malli, jossa asiakashintoja korotetaan lyhyillä matkoilla +20 % ei ole Kangasalan kaupungin mielestä kannatettava malli, koska kyseisessä mallissa joukkoliikenteen matkustus vähenee koko seudulla arviolta n. 6,1 %. Tämän mallin käyttöönotto aiheuttaisi ristiriitaa joukkoliikenteen kulkutapaosuuden kasvattamis- ja ilmastonmuutoksen hillitsemistavoitteiden kannalta. Jos lipun hintaa korotetaan yhden vyöhykkeen

mallissa +20 %, niin Kangasalan kaupungin lisäsubvention tarve on n. 25 000 eur / vuosi ja joukkoliikenteen matkustus laskee arviolta n. 1,7 % Kangasalan alueella.

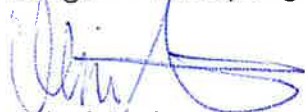
Kangasalan kaupunki suosittelee, että Tampereen seudulle valitaan kolmen vyöhykkeen malli (ABC). Tässä mallissa A- ja B- vyöhykkeet säilyvät kuten nykyisin. Nykyiset vyöhykkeet CDEF on yhdistetty yhdeksi C-vyöhykkeeksi. Positiivista tässä mallissa on, että asiakkaiden on helpompi hahmottaa sitä, koska malli on yksinkertaisempi, vyöhykkeitä on kolme vähemmän kuin nykyisin. Muutos on helppo toteuttaa, koska järjestelmän logiikka ei muutu. Lisäksi asiakkaiden neuvonta ja opastaminen helpottuvat nykyisestä koskien myös matkalippujen tarkastajia. Lippujen hinnat pysyvät lähes nykyisessä tasossa A-, B- ja C- vyöhykkeiden alueilla. Kangasalan keskustan ja Tampereen keskustan väliset matkojen hinnat pysyvät lähes ennallaan. Kauempaa, nykyisten D-, E- ja F- vyöhykkeiden alueilta matkat Tampereelle ovat nykyistä edullisempia.

Kolmen vyöhykkeen ABC-malli on Kangasalan kaupungille lähes kustannusneutraali, subventiotasoon ei tule juurikaan muutosta kolmen vyöhykkeen mallissa (+ 3700 eur / vuosi).

Kolmen vyöhykkeen malli houkuttelee tekemään pidempiä matkoja, koska ne ovat nykyistä edullisempia. Nyssen toteuttaman asiakaskyselyn perusteella kolmen vyöhykkeen malli saa positiivisempia kannanottoja kuin yhden vyöhykkeen malli, joka saa huomattavasti enemmän negatiivista palautetta erityisesti lyhyiden matkojen hintojen noususta johtuen.

Joukkoliikenteen kehittäminen on pitkän aikavälin tärkeä strateginen tavoite Kangasalan kaupungissa. Kangasalan kaupungin tavoitteena on edelleen lisätä joukkoliikenteen kulkutapaosuutta kaupungin alueella. Lippujen asiakashintojen alentaminen pidemmillä matkoilla tukee osaltaan tätä tavoitetta, koska edullisemmat lippujen hinnat houkuttelevat uusia asiakkaita joukkoliikenteen käyttäjiksi.

Kangasalan kaupunginhallitus

Oskari Auvinen
kaupunginjohtaja